

הסיימאס של הרפובליקה הליטאית

החלטה

על מות יהודי ליטא - לציון 80 שנה לתחילת השואה בליטא

23-09-2021

מס' XIV-542

וילנה

הסיימאס של הרפובליקה הליטאית,

מציינ יום רצח העם היהודי בליטא ומלאת 80 שנה לתחילת השואה בליטא;

מביע כבודו הכנה לקורבנות השואה;

מדגיש ייחודיות השואה;

מזכיר כי במהלך מלחמת העולם השנייה, הנאצים ומשתפי הפעולה המקומיים שלהם הרגו כ-94 אחוזים מתוך יותר מ-200 אלף יהודים אזרחי ליטא;

זוכר גם את אזרחי ליטא בני לאום אחר שמתו מידי הרייך השלישי;

מציינ כי הטרגדיה של העם היהודי היא הפסד עצום לכל ליטא, וכתוצאה מכך איבדה ליטא את הפוטנציאל האינטלקטואלי, התרבותי, הפוליטי והכלכלי הפנומנלי שלה;

מעריך תרומתם של יהודי ליטא להקמת המדינה הליטאית, חשיבותה של תרבות הליטבקים וחשיבות הצדק ההיסטורי עבור מדינת ליטא וחברה אזרחית;

מציינ כי השואה הייתה אסון גדול לתרבות היידיש האירופית;

מוסיף כי דיכוי תרבות היידיש על ידי המשטר הסובייטי, חורבן מערכת החינוך היהודית וסגירת המוזיאון היהודי בוילנה היו אחת המכות האחרונות לתרבות אירופאית זו;

זוכר את מצילי היהודים שסיכנו את חייהם, את חסידי אומות העולם הליטאיים, שהביאו תקווה ואור בזמן השואה הנוראה;

ממשיך במדיניות הדו-קיום ההרמוני ובמדיניות המאבק נגד כל סוגי האנטישמיות כפי שנקבעה בחוקת רפובליקת ליטא;

מרגיש את החובה המוסרית של הרפובליקה של ליטא לתמוך בבסיס הממלכתיות של האומה היהודית - מדינת ישראל, בהתחשב בכך שרוב האומה היהודית נספה במהלך השואה;

קורא לרשויות המקומיות בליטא להנציח את כל מקומות הרצח ההמוני של יהודים, לשמר ולתחזק בתי קברות יהודיים עתיקים ולהקים להם שילוט מתאים/רלוונטי ועמדות מידע;

מדגיש כי אנדרטאות למשתפי פעולה עם הנאצים והסובייטים ושלטי זיכרון אחרים אינם צריכים להישאר במרחב הציבורי ושמן לא יוזכר בתוכניות חינוכיות;

מדגיש את הצורך להמשיך בזיהוי יהודים שנספו במהלך השואה כדי להנציח את מקומות הטבח בשמות הקורבנות;

קורא לרשויות המקומיות בליטא לקרוא לרחובות העיר, לכיכרות ולבתי ספר על שמם של חסידי אומות העולם;

מציע לעיריית וילנה לקרוא למרחבים ציבוריים שונים בעיר על שם צ'יאונה סוגיהארה, דיפלומט יפני שלפני 81 שנה הנפיק אשרות מעבר יפניות ליהודים וכך עזר להם להימלט והציל אלפי נפשות;

ממליץ לעיריית וילנה ליישם את פרויקט הזיכרון, המעניק משמעות לחסידי אומות העולם, במקום המתוכנן;

מעריך את היוזמות וקורא להמשך הקמת האנדרטאות לחסידי אומות העולם;

מציע להקצות מימון לאנדרטה בפונאר והקמת וועד בינלאומי לשימור ותחזוקה של אתר הנצחה בפונאר.

מציע להקים תערוכת זיכרון במוזיאון מחנה הריכוז שטוטהוף, המוקדשת להנצחת גטו קובנה והסביבה וליהודים שגורשו ונהרגו על ידי הנאצים;

מציע להקים תערוכת זיכרון במוזיאון מחנה הריכוז קלוגה, המוקדשת להנצחת גטו וילנה והסביבה וליהודים שגורשו ונהרגו על ידי הנאצים;

פונה לתושבי ליטא לשלוח העתקים של תצלומי ארכיון, מסמכים ומוצגים הקשורים ליהודים שהתגוררו בסביבה למוזיאון ההיסטוריה היהודית ע"ש גאון מוילנה, העורך תערוכת קבע על תולדות חיי יהודי ליטא;

קורא למשרד החינוך, המדע והספורט של רפובליקת ליטא להמשיך ולפתח את תוכנם של חינוך והוראת התרבות היהודית והיסטוריה של השואה;

קורא להבנה הדדית של היסטוריה בין ליטאים ליהודים באמצעות סמינרים פדגוגיים, ביקורים במוזיאון הזיכרון לשואה ביד ושם בירושלים ותכניות אחרות, הכרה בתרומתם של יהודי ליטא למורשת הליטאית ובהיקף השואה שביצעו הנאצים ומשתפי פעולה מקומיים בליטא;

קורא למכון להיסטוריה של ליטא, למרכז לחקר רצח העם וההתנגדות בליטא ולקהילת ההיסטוריונים לעשות מאמצים לגלות את דפים של ההיסטוריה של החיים היהודיים בליטא שאינם ידועים לציבור;

מוסיף כי אמצעים יעילים למניעה ומאבק באנטישמיות כוללים הגברת החינוך והעלאת המודעות לשואה, הבטחת ביטחון לקהילות היהודיות ובמקומות התכנסותם, כמו כן מעקב שוטף אחר פשעי שנאה נגד יהודים;

מבקש מממשלת הרפובליקה של ליטא ליישם את עקרונות וושינגטון שנחתמו בשנת 1998 בנושא דברי אמונת שהוחרמו על ידי הנאצים ולנסח חוק להשבת יצירות אמנות שנחטפו על ידי הנאצים;

קורא לממשלת הרפובליקה של ליטא להעלות את הנושא בקהילה הבינלאומית של החזרת לליטא לדברי יודאיקה בני מאות שנים שנחטפו מליטא;

מבקש מפרקליטות של הרפובליקה של ליטא לפתוח בחקירה בינלאומית בנושא החרמת בנק העם היהודי;

קורא למשרד החוץ של הרפובליקה של ליטא לחזק את קשרי ידידות בין ליטאים לבני לאום אחרים ברחבי העולם;

מברך על החפירות הארכיאולוגיות המוצלחות של מתחם בית הכנסת הגדול בוילנה (רחוב Vokiečių 13A, וילנה), שבמהלכן התגלתה בימה – חלק מרכזי וחשוב בבית הכנסת שממנו נקראת התורה ומתקיימות תפילות;

מציין כי בית הכנסת הגדול לשעבר בוילנה, שהיה אחד ממוסדות הדת היהודיים הגדולים במזרח אירופה, הינו אתר מורשת תרבותית חשובה, המכונה בתור מרכז רוחני וחינוכי יהודי חשוב, שהעניק לוילנה את שמה של ירושלים ד'ליטא;

מעריך את יוזמות החברה והמדינה לשמר ולהנציח את המורשת התרבות היהודית שנוצרה בליטא והייתה קיימת במשך מאות שנים;

מבקש מהוועדה הלאומית למורשת תרבותית בליטא לפרסם נתונים על מורשת תרבותית משמעותית ליטאית הקשורה לפעילות יהודי ליטא הקשורים במאגר המידע הווירטואלי "U-PAVELDAS";

מבקש מממשלת הרפובליקה של ליטא להגדיל את המימון עבור תכנית שימור מורשת, שתאפשר הקצאת כספים נוספים לטיפול המורשת היהודית בליטא;

קורא לממשלת הרפובליקה של ליטא, עיריית וילנה, קהילות יהודיות בליטא ומחוצה לפתוח בדיונים לא רק על הנצחה הראויה של בית הכנסת הגדול בוילנה, אלא גם על שיחזור המבנה.

ויקטוריה צ'מיליטה-נילסן

יושבת ראש הסיימאס